

Ondřej Pavlík

Poutníci a vyprávění

**Adaptace chasidské legendy v díle Ivana Olbrachta, Jiřího Mordechaje Langerera
a Egona Hostovského**

posudek bakalářské práce

Ústav české literatury a komparatistiky FF UK

Ondřej Pavlík zvolil téma velmi vhodně, zaměřil se na tři literární práce, které vyšly knižně v roce 1937 – *Devět bran* Jiřího Langerera, *Golet v údolí* Ivana Olbrachta a *Dům bez pána* Egona Hostovského –, aby na základě jejich analýzy a charakterizace konfrontoval různorodé způsoby, jimiž integrovaly, resp. adaptovaly a aktualizovaly chasidskou legendu. Cíl své práce přitom formuloval zřetelně a reálně, zvolil adekvátní přístup k tématu, který mu umožnil rovněž otevřít některé nové a přínosné aspekty.

V úvodu práce autor klade relevantní a zásadní otázky: „Měl a mohl takový návrat ke kořenům vyprávění fungovat jako ozvláštňující moment, jako způsob oživení a očištění narativů poznamenaných dosavadním literárním vývojem? Znamená zahrnutí východožidovské tematiky u Langerera, Olbrachta i Hostovského také hlasité přihlášení se k vlastnímu původu, k tradici a k zájmu o vyhrocenou problematiku, jež je s židovstvím (etnický i náboženský) v moderní společnosti spjata?“ (s. 7).

Ondřej Pavlík nejprve stručně a pro potřeby své práce vhodně osvětluje specifičnost chasidské nauky a zvláště žánru chasidských vyprávění obecně (edice Martina Bubera) a zejména v českojazyčném prostředí a v dobovém společenském a kulturním kontextu (dřívější vydání a podoby chasidských legend v česky psaných židovských periodikách sionistické a českožidovské orientace). Všimá si přitom formových a významových zvláštností sledovaného narativu, jeho funkčních možností z pohledu typologizujícího a poté na základě průzkumu konkrétního časopiseckého materiálu.

Při interpretaci aktualizace chasidského vyprávění, soustředěné na tři vybraná díla ve druhé části práce, se autor metodologicky účelně – a zároveň v konfrontaci s dalšími teoretickými inspiracemi – opírá o pojetí vyprávění u Waltera Benjamina (*Hledání vyprávěče. Intermezzo o nesamozřejmosti vyprávění*). Sleduje pak ze zvolené perspektivy a v širším záběru klíčové, především rozlišující momenty v příbězích Langerových, Olbrachtových a Hostovského a v založení a strategiích jejich vyprávěčů. Může pak v závěru konstatovat: „Olbrachtovi umožňuje vyprávění chasidských příběhů mj. sledovat jednotlivé postavy v jejich interakci s příběhem – společenským aktem, v románu Egona Hostovského se chasidská legenda stává součástí tajemného, symbolického světa skrytých významu [sic], v *Devíti branách* je legendami utvářen časově a prostorově neohrazený prostor, z něhož Langerův vyprávěč promlouvá. Stává se tak součástí chasidského společenství“ (s. 47–48).

Předložená práce je zpracována pečlivě (až na některé drobnosti), vyniká formulační jistotou a jasností, úsilím o faktografickou spolehlivost a argumentační průkaznost; je logicky a přehledně rozvržena. Autor osvědčil schopnost pozorného čtení i pojmenování odpovídajících fenoménů, rovněž cit pro kontrastní, životné momenty. Účelně využil výtečnou orientaci v primárních zdrojích i v dosavadní literatuře předmětu, jejíž inspirativní momenty dokázal promyšleně i nově uplatnit.

Závěrem konstatuji, že Ondřej Pavlík podal soustředěný výkon a naplnil stanovený cíl, prokázal schopnost fundované a spolehlivé literárněhistorické práce a objevné interpretace. *Doporučuji* jeho bakalářskou práci *Poutníci a vyprávění k obhajobě* a navrhuji hodnocení *výborně*.

V Praze 1. června 2020

PaedDr. Luboš Merhaut, CSc.